

Резюме
на Интегрирана териториална стратегия за развитие
на Северозападен регион за планиране 2021-2027

Настоящото резюме е изготвено от екипа на НСОРБ, на база приетата на 20.09.2022 г. от Регионалния съвет за развитие на Северозападния регион на ниво 2, ИТСП за периода 2021-2027.

Визия: Северозападен регион преодолява същественото социално-икономическо изоставане и сериозните структурни и демографски проблеми, чрез подходящи инвестиции в свързваща инфраструктура и укрепване на потенциала за растеж, създаващи предпоставки за догонващо развитие в национален и европейски мащаб.

Стратегически приоритети:

- ✚ Стратегически приоритет 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика;***
- ✚ Стратегически приоритет 2: Запазване и развитие на човешкия капитал;***
- ✚ Стратегически приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата.***

Описание на стратегическите приоритети, специфичните им цели и конкретни проекти по тях:

Стратегически приоритет 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика:

Специфична цел:	1.1.Повишаване на инвестиционната активност:
Описание:	Конкретни проекти:
-Подкрепа за създаване на нови МСП съобразена, с приоритетите на икономическите дейности (идентифицирани и изведени в Националната стратегия за МСП 2021–2027 (НСМСП)) и потребностите и потенциала на предприятията на	Проекти за изграждане на индустриални зони, които ще бъдат допълнени в хода на изпълнението на ИТС: -Изграждане и развитие на нови индустриални зони в общините Видин, Враца и Ловеч (подписани меморандуми с НКИЗ);

<p>ниво NUTS 3 (област) в Северозападен регион, идентифицирани в НСМСП 2021–2027;</p> <p>-Подкрепа за различните подгрупи предприемачество – новостартиращи в приоритетни сектори, семейни предприятия, творчески индустрии, бързорастящи предприятия и други;</p> <p>-Осигуряване на възможност за привличане на стартъп компании;</p> <p>-Подкрепа за предоставяне на услуги, насочени към развитие на предприемаческата екосистема и подобряване на елементи на бизнес средата;</p> <p>-Създаване на условия за ускорено изграждане на модерна индустриална инфраструктура;</p> <p>-Изграждане и модернизиране на техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество;</p> <p>-Изграждане на инфраструктура (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални зони;</p> <p>-Създаване на условия за ускорено изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони.</p>	<p>-Разширяване на производствена зона Монтана и Технологичен парк Монтана;</p> <p>-Изграждане на индустриални зони в община Плевен (на територията на бившата рафинерия Плама и др.);</p> <p>-Проектиране и изграждане на индустриални зони със съпътстваща инфраструктура в градовете Червен бряг, Долна Митрополия и Левски;</p> <p>-Изграждане на инфраструктурата на бизнес зона „Тележене“ на територията на гр. Ловеч, област Ловеч;</p> <p>-Изграждане стокова борса (тържище) и преработващо предприятие за селскостопанска продукция;</p> <p>-Разширяване на Северна промишлена зона – Видин (изграждане на ВиК, ел. захранване, пътни връзки, административна сграда, IT комуникации, околно пространство и др.);</p> <p>-Изграждане на индустриални зони Мездра и Криводол.</p>
---	--

Специфична цел:	1.2.Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика:
Описание на мерките за подкрепа:	
<p>-Създаване на високопроизводителна индустриална база, чрез повишаване на специализацията в продукти и отрасли, характеризиращи се с по-висока технологична и интензивност на научните изследвания;</p> <p>-Развитие на развойната дейност (НИРД) и иновациите, което ще позволи осъществяване на структурни промени, насочени към по-висока добавена стойност;</p> <p>-Подкрепа за засилване на сътрудничеството между изследователските и научните институции и бизнеса, с акцент върху подкрепата на регионални иновационни екосистеми;</p> <p>-Насърчаване на дигиталната трансформация на предприятията в контекста на Индустрия 4.0;</p>	

-Укрепване на връзките между регионалния бизнес и университетите и изследователските центрове;
 -Насърчаване на НИРД и иновациите с фокус върху кръговата икономика и дигитализацията;
 -Повишаване на ресурсната – и в частност енергийната – производителност, при следване на принципите на кръговата икономика;
 -Подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии, редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, и развитие на индустриална симбиоза.
 Ще се предоставят възможности за развитие на „зелена“ икономика и достъп до финансиране за иновативните МСП, особено за тези, които развиват икономически дейности в областта на нисковъглеродната икономика.

Специфична цел: 1.3.Устойчиво използване на регионалните ресурси:	
Цел 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси:	
Описание:	Конкретни проекти:
<p>-Модернизирани и технологично обновяване на стопанства и инфраструктура в отрасъла; -Стимулиране на инвестициите за модернизация и технологии за прецизно земеделие за подобряване на ефективността на производството в сектора и повишаване на неговия потенциал за по-екологично производство на храни с по-малко ресурси, както и за развитие на веригата за създаване на стойност; -Ефективно управление на рисковете в земеделието и адаптирането му към климатичните промени; -Насърчаване развитието на биологичното земеделие; -Насърчаване земеделските производители да предоставят екологични услуги и услуги, свързани с климата.</p>	<p>-Подкрепа на дейността на съществуващите научни организации в СЗР в селското стопанство-Институт по планинско земеделие и животновъдство – Троян, Институт за царевицата в Кнежа, Институт по лозарство и винарство и Институт по фуражи – Плевен, Институт по пчеларство – Ловеч, Научен център по бубарство – Враца и др.;</p> <p>-Изпълнение на комплексни програми от мерки за подобряване на състоянието и поддържане на хидротехническите и хидромелиоративните мрежи и съоръжения на територията;</p> <p>-Внедряване на системи за устойчиво управление на горите.</p>
Цел 1.3.2. Развитие на устойчив туризъм:	
Описание:	Конкретни проекти:
<p>-Подпомагане на местния икономически потенциал за развитие на различни видове туризъм (културен, религиозен, СПА, познавателен, еко и</p>	<p>-Туристически маршрут „Виа Траяна Балканика“, община Ловеч, община Троян/Троянския проход и продължаващ през общините Сопот, Карлово и Хисаря, община Плевен, община Долна Митрополия;</p>

<p>приключенски, селски туризъм) чрез развитието на туристически атракции и специализирана инфраструктура за оползотворяване на туристическите ресурси (включително изграждане на съпътстваща инфраструктура). Изграждане на веломаршрутна мрежа в района, свързана с посетителския туризъм в природна и урбанизирана среда;</p> <p>- Популяризиране на туристическите продукти на региона в национален и международен план посредством рекламни кампании с фокус върху неговите уникални качества;</p> <p>-Повишаване професионалната квалификация на заетите в туризма.</p>	<p>-Проучване на ресурсите на минерални води във Видински регион, които са уникални по своите свойства и състав, и тяхното използване може да доведе до нови ниши за ефективен бизнес и промоция на региона;</p> <p>-Проектиране и изграждане на спортно-туристически комплекс „Берковски Балкан“ и довеждаща инфраструктура.</p>
---	---

Стратегически приоритет 2: Запазване и развитие на човешкия капитал:

Специфична цел:	2.1. Равен достъп до качествено образование и обучение:
Цел 2.1.1. Насърчаване на равния достъп до и завършването на качествено и приобщаващо образование и обучение:	
Описание на мерките за подкрепа:	
<p>-Подобряване на функционирането на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст като местна и регионална политика;</p> <p>-Прилагане на политики за обхващане и включване на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и за намаляването на дела на преждевременно напусналите училище;</p> <p>-Осигуряване на достъп до образование за лицата от населени места без функциониращи училища (по линия на ученическите пътувания, чрез интернет обучение и др.);</p> <p>-Дигитална трансформация на училищното образование, в т.ч. професионалното образование и обучение;</p> <p>-Подкрепа за иновативни учебни програми, иновативни класни стаи и иновативни училища;</p>	

-Реализиране на проекти за организиране на групови и класни посещения в близките села с цел изучаване на традициите чрез разнообразни дейности и занимания на територията на местните изоставени училища, като отглеждане на домашни продукти и животни, традиционни занаяти и други, които да бъдат ръководени от възрастни жители на селата;
-Създаване на условия за достъп до образование чрез преодоляване на демографски, социални и културни бариери;
-Реализиране на комплексни програми на териториално и общинско ниво за десегрегация на училищата, превенция на вторичната сегрегация и против дискриминацията.

Цел 2.1.2. Придобиване на умения в съответствие с пазара на труда:

Описание на мерките за подкрепа:

-Извършване на анализи и прогнози на потребностите на пазара на труда от работна сила с оглед на политики за реструктуриране на образованието и обучението и подготовка на работещите, отговарящи на потребностите на съществуващия бизнес, както и на очакванията на бъдещия бизнес, който ще бъде привлечен от квалифицирана работна ръка;
-Въвеждане на програми за ранно професионално ориентиране. Разработване на стандарти и учебни програми за придобиване професионална квалификация съвместно с бизнеса;
-Разширяване на регионалния обхват на дуалното обучение и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, което да е съобразено с потребностите на бизнеса на регионално и местно ниво;
-Оптимизиране на мрежата от професионалните и специализираните училища с цел повишаване на тяхната атрактивност в съответствие с нуждите на пазара на труда;
-Предлагане на обучение по професии и специалности с приоритетно значение за регионалния пазар на труда;
-Разработване на гъвкави модулни учебни планове и програми по професии, отчитащи реалните нужди на пазара на труда, и на механизъм за гъвкава адаптация, включително задочна, вечерна и дистанционна форма на обучение съвместно с работодателите;
-Придобиване на по-добра цифровата грамотност;
-Разширяване на системите и насърчаване на ученето през целия живот;
-Програми за ограмотяване на възрастни, основно сред ромското население и други уязвими групи;
-Преход към дуална форма на обучение във висшето образование.

Цел 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура:

Описание на мерките за подкрепа:

-Продължаване на модернизиранието и изграждането на нова материална база на предучилищното образование, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие, обществения, спортни площадки и салони (според потребностите);
-Доставка и монтаж на специфични и иновативни инструменти и оборудване за подкрепената инфраструктура;
-Засилване на употребата на ИКТ като част от модернизирания образователна инфраструктура.

Специфична цел: 2.2. Достъп до качествено здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт:	
Цел 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги:	
Описание на мерките за подкрепа:	
Сектор „Здравеопазване“:	
<ul style="list-style-type: none"> -Териториално фокусиране на интервенциите, което да подобри достъпа на населението до първична, специализирана и болнична помощ; -Създаване на мобилни екипи към областните лечебни заведения за осигуряване на медицинска помощ в отдалечени и труднодостъпни места; -Изграждане и оборудване на хеликоптерна площадка и осигуряване на връзка с болнично заведение; -Подобряване на материално-техническата база на държавните болници в областните градове, както и повишаване на осигуреността им с медицинска апаратура и медицински специалисти; -Инвестиране в специализирани болници и отделения, в които се извършват дейности за долекуване, продължително лечение и рехабилитация, и в хосписи за пациенти, които имат нужда от продължителен болничен престой и не могат да се обслужват сами в домашна обстановка; -Развитие на електронното здравеопазване; -Финансиране на нови условия за предлагане на услуги от общопрактикуващи лекари в труднодостъпни региони. 	
Сектор „Социални услуги“:	
<ul style="list-style-type: none"> -Създаване на социални услуги, насочени към възрастни и болни хора (хосписи); -Създаване на нови социални услуги за резидентна грижа за възрастни; -Създаване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за лица с увреждания; -Създаване на съпътстващи специализирани и консултативни социални услуги за лица с увреждания; -Създаване на други видове социални услуги (за спешно настаняване, ранна интервенция, консултативни за деца и семейства и т.н.); -Подобряване на средата в съществуващи социални услуги/реформиране на съществуващи социални обекти. 	
Цел 2.2.2. Подкрепа за културни институции и дейности, достъп до културното наследство:	
Описание:	Конкретни проекти:
-Поддържане и обогатяване на културната инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради;	<ul style="list-style-type: none"> -Социализация на недвижима културна ценност по проект: „Първата земеделска цивилизация в Европа – изграждане експозиция на открито и център по експериментална археология на територията до раннонеолитно селище и обреден център край село Оходен, община Враца“; -Драматичен театър - Ловеч –основен ремонт и техническо оборудване; -Консервация, експониране, социализация на „ Римска крайпътна станция“;

<p>-Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги.</p>	<p>-Симфониета - Видин -основен ремонт на концертната зала – подмяна на пода и седалките в зрителна зала, ремонт на подиума и изграждане на сценично осветление; -Музей „Баба Вида“, Видин– цялостна консервация, реставрация и социализация на недвижимия паметник на културата; -Музей „Кръстата казарма“, Видин – ремонт на покрив, модернизация на фондове, изграждане и дизайн на експозиции, оборудване на изложбени пространства; -Музей „Конак“, Видин– ремонтни дейности и закупуване на ново оборудване за експозициите, обновен дизайн на изложбените пространства, обособяване на трезорна експозиционна зала; -Художествена галерия, Видин – цялостна реставрация и консервация, модернизиране на експозиционните пространства, изграждане на фондохранилища; -Регионален исторически музей – Ловеч -адаптиране, реновиране и оборудване на сграда; -Художествено осветление на Къкринско ханче; -Основен ремонт и преустройство на ДКТ „Иван Радоев“ – Плевен.; -Регионален исторически музей – Плевен- дизайн на експозиции; -Художествена галерия – Плевен -консервация, реставрация и социализация; -Археологически резерват „Античен град Улпия-Ескус“ –ремонт; -Римски град Рациария и римски некропол, с. Арчар, общ. Димово, обл. Видин - проучване и документиране на обекта, реставрация и консервация; -Средновековна крепост и кв. Вароша, гр. Ловеч -консервация, реставрация и социализация; -Старата част на с. Стефаново - консервация, реставрация и социализация; -Пещера Магурата - консервация, реставрация; -Народни читалища във Видин, Враца, Ловеч, Монтана и Плевен –ремонти.</p>
<p>Цел 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура:</p>	
<p>Описание на мерките за подкрепа:</p>	
<p>-Подобряване на училищната спортна инфраструктура; -Поддържане на открити и закрити спортни площи, строителство на нови; -Създаване на условия за спорт в свободното време и спорт за всички и увеличаване на мобилността на населението от всички възрастови групи.</p>	
<p>Цел 2.2.4. Повишаване на заетостта и ефективността на пазара на труда:</p>	
<p>Описание на мерките за подкрепа:</p>	

- Подобряване на достъпа до трудова заетост на всички лица, търсещи работа, и по-специално на младите хора и дългосрочно безработните, както и на неактивните лица, като се поощрява самостоятелната заетост и социалната икономика;
- Повишаване на квалификацията и преквалификация на заети лица в контекста на регионалните и местните потребности от квалификация на работната сила;
- Подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение, които в повечето случаи са в риск от социално изключване и изпадане в бедност;
- Осигуряване на достъп до програми за активиране, ориентиране, обучение и заетост, свързани с потребностите на регионалния и местния пазар на труда;
- Придобиване на ключови компетентности на заети и безработни лица, в т.ч. и обучения на работното място, в зависимост от потребностите на бизнеса, с приоритет към групата в младежка възраст;
- Прилагане на мерки за ускоряване изпълнението на инициативата за младежка заетост;
- Подобряване на посредническите услуги за заетост и помощ при търсенето на работа, в т.ч. според индивидуалните потребности на търсещите работа лица, и укрепване на капацитета и ефективността на системите на пазара на труда.

Стратегически приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата:

Специфична цел:	3.1. Транспортна и цифрова свързаност:
Цел 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура:	
Конкретни проекти:	
	<ul style="list-style-type: none"> -Продължаване строителството на магистрала „Хемус“; -Изграждане на скоростен път Видин – Монтана – Враца; - Модернизация на железопътната линия Видин–София; - Модернизация и рехабилитация на жп участък „Мездра–Горна Оряховица“; -Мост на р. Дунав „Оряхово–Бекет“; -Мост на р. Дунав „Никопол–Турну мъгуреле“; - Изграждане на обходен път Плевен; -Изграждане на „източен“ обход на гр. Троян;

- Рехабилитация и реконструкция на Републиканската пътна мрежа II и III клас;
- Рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа и уличната мрежа;
- Подобряване на вътрешнорегионалната транспортна инфраструктура и засилване на връзките между градските и селските райони на всички равнища чрез подобряване на достъпността и възможността за работа и планиране на специфични мерки в подкрепа на периферните и слабо населените селски райони;
- Подобряване транспортната свързаност по направление Плевен – Ловеч – Троян – Карлово;
- Изграждане на велоалеи и веломаршрути;
- Изграждане на „Дунавски панорамен път“ – реконструкция и модернизация на път II-11 (Видин–Димово–Лом–Оряхово) и II-12 (Видин–Брегово–граница Р. Сърбия), обслужващ крайдунавската територия;
- Изграждане на велоалеи по крайбрежната ивица – Дунавска велопътека (част от трансевропейската велосипедна алея по река Дунав;
- Подобряване на транспортния достъп до туристически обекти с висок потенциал.

Цел 3.1.2. Подобряване на инфраструктурата по р. Дунав:

Конкретни проекти:

- Реализация на проекти, които да насърчат по-ефективното развитие на българската част от Рейнско–Дунавския коридор (река Дунав), включително рехабилитация и повишаване на капацитета на част от важните речни пристанища в границите на СЗР, допълнителни действия за подобряване на корабоплаването;
- Модернизация на пристанище „Видин“, включено в основната TEN-T мрежа, както и на пристанищата „Лом“ и „Оряхово“ (включени в разширената мрежа);
- Изграждане на интермодални терминали, обезпечени с оборудване съгласно изискванията за извършване на комбиниран транспорт.

Цел 3.1.3. Подобряване на цифровата свързаност:

Описание на мерките за подкрепа:

Постигането на свободен и социално справедлив достъп до информационни и комуникационни технологии във всички райони, особено в периферните селски райони, налага специална правителствена подкрепа за изграждане на мрежа и преодоляване на отсъствието на пазарен мотив.

Специфична цел:	3.2. Устойчива околна среда
Цел 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура:	
Описание на мерките за подкрепа:	
<p>-Продължаване изпълнението на мерките и дейностите по изграждането и/или модернизацията на техническа инфраструктура – водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции за отпадъчни води, както и оптимизацията на системата за управление на отпадъците;</p> <p>-Реконструкция и модернизация на амортизирана водопроводна мрежа, подобряване техническото състояние на водопроводните системи и изграждане на пречиствателни станции за питейни води;</p> <p>-Разкриване и изграждане на нови водоизточници;</p> <p>-Изграждане на язовир „Черни Осъм“ за питейно водоснабдяване на гр. Плевен, гр. Ловеч и 28 други населени места;</p> <p>-Дейности по управление на отпадъчните води и повишаването на свързаността на населението с пречиствателни станции за отпадъчни води, при подобряване на технологиите на пречистване и постигане на съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство, приоритетно в агломерации с над 10 000 екв. ж., а при наличен финансов ресурс – и в агломерации с между 2 000 и 10 000 екв. ж.;</p> <p>-Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци и внедряването на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба;</p> <p>-Рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания;</p> <p>-Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление и транспорта.</p> <p>-Увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване, изграждане на зелени коридори по пътищата, поддържане на съществуващите озеленени площи и отреждане на терени за нови такива.</p>	
Цел 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност:	
Описание на мерките за подкрепа:	
<p>-Битова газификация на населените места, инсталиране на генератори за вятърна и соларна енергия, извличане енергията на биомасата, мерки за енергийна ефективност;</p> <p>-Диверсификация на енергийните доставки и нарастване дела на възобновяемите източници;</p> <p>-Повишаване на енергийната ефективност на обществени и жилищни сгради, улично осветление;</p> <p>-Изграждане на газопреносни и разпределителни мрежи за битова газификация;</p> <p>-Подпомагане за предприятията, които предоставят услуги, допринасящи за нисковъглеродна икономика и устойчивост към изменението на климата;</p>	

-Високоэффективно комбинирано производство на енергия, районни отоплителни и охладителни системи; -Насърчаване и намаляване на енергийната интензивност в домакинствата.
Цел 3.2.3. Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура:
Описание на мерките за подкрепа:
<p>Фокусът на реализираните политики е формулиран в Приоритет 1.1.2. на АНКПР – „Поддържане на НЕМ като еталон на защитено биологично природно равновесие и като рекреационна среда с общоевропейско значение, обвързано с трансгранични екологични коридори със съседни страни в Югоизточна Европа“. Специфичните задачи за развитие на НЕМ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> -опазване на идентичността на природното наследство и наследеното биологично разнообразие; планиране и реализиране на съвместни действия за опазване на природата и биологичното разнообразие при съобразяване с постановките на Регламент за възстановяване на природата и Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие (документите са в проект); -ефективна защита и използване на икономическия потенциал на природните и защитените територии с международна значимост – постигане на баланс между екологични функции и екосистемни услуги; -създаване на трансгранични екологични коридори, на база на нормативна основа и изграждане на капацитет за управление и взаимно екологосъобразно ползване на природното богатство по модела на „Зелен Коридор Долен Дунав“ или други европейски проекти; -изграждане на „зелена“ инфраструктура.

Специфична цел:	3.3. Подобряване качествата на градската и агломерационната среда:
Описание:	
<p>С помощта на инструментариума на интегрираното планиране на ниво „град“ ще се очертае рамката и приоритетните проекти за градско развитие, които ще се реализират в периода 2021–2027 г.</p> <p>Дейностите ще обхващат мерки за изграждане на нови индустриални зони и паркове, рехабилитация на производствени зони, подобряване на жилищната среда, подобряване на достъпа до публични услуги (образование, здравеопазване), включително за хора с увреждания; мерки за енергийна ефективност, производство на енергия от възобновяеми източници, интегриран градски транспорт, газифициране, подобряване на градската инфраструктура, въвеждане на умни форми на управление, изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда, като зоопарковете и други аспекти (обекти и услуги) на грижата за животните, и зелена инфраструктура за сгради; мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, включително пътна безопасност и подобряване на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти. Ще бъдат осигурени инвестиции за устойчива мобилност и функционални зони и всички видове мерки за пътна безопасност, включително превенция и повишаване на осведомеността. Предвиждат се и мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, обновяване на</p>	

квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики, създаване на достъпна архитектурна среда.

Ще бъдат осигурени инвестиции за устойчива градска мобилност, в т.ч.:

– инфраструктурни мерки, включително улици и пътни мрежи между основния град и околните населени места на територията на общината;

– мерки за управление на трафика, включително развитие, инфраструктура и оборудване на системи за паркиране, интелигентни транспортни системи и интелигентни решения за мобилност;

– развитие и усъвършенстване на обществените системи за градски транспорт, включително инфраструктура, оборудване и нов подвижен състав;

– инфраструктура и оборудване за подобряване на връзките между всички видове транспорт;

– инфраструктура за насърчаване на алтернативен и по-екологичен транспорт (велосипеди, електромобилност и т.н.)

– всички видове мерки за пътна безопасност, включително превенция и повишаване на осведомеността.

Предвиждат се и подкрепа за осигуряването на модерни и достъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение.

Специфична цел:	3.4. Развитие на териториалното сътрудничество:
------------------------	--

Описание на мерките за подкрепа:

-Активизиране на трансграничните контакти и разширяване на сътрудничеството за постигане на интегрирано икономическо, социално и териториално развитие на съседните гранични райони;

-Инвестиции за повишаване на местното предприемачество и насърчаване конкурентоспособността на малки и средни предприятия (които да бъдат привлечени като директни получатели на помощта по програмите за трансгранично сътрудничество);

- Инициативи за превенция на риска/предотвратяване и смекчаване на последствията от климатичните промени, в това число повишаване на информираността, със силен акцент върху устойчиви и екологични мерки. Разработване на съвместни политики, протоколи, процедури, проекти и подходи за предотвратяване на риска и бързо реагиране на потенциални извънредни ситуации особено свързани с риска от наводнения в урбанизирани и неурбанизирани територии;

-Подобряване на транспортната свързаност и достъпността, повишаване на трансграничната мобилност и разкриване на потенциала на река Дунав като основен транспортен коридор;

-Развитие на трансгранично сътрудничество за решаване на съвместни екологични проблеми;

- Реализация на инициативата „Европейски зелен пояс“ за устойчиво развитие и опазване на природата в планинските гранични територии чрез създаване и съвместно управление на трансгранични защитени територии;
- Развитие на алтернативни форми на туризъм с по-висока добавена стойност за социално-икономическото и териториалното развитие на региона. Съвместните инициативи в тази връзка могат да бъдат реализирани и чрез инструменти за интегрирано териториално развитие, основани на съвместни стратегии за териториално развитие;
- Изграждане на нови ГКПП със Сърбия, както и проучване, проектиране и изграждане на нови/реконструкция на съществуващи мостови и пристанищни съоръжения по река Дунав с цел подобряване свързаността в региона;
- Инвестиране в общи продукти и услуги, свързани с историческото, природното и културното наследство, със силен акцент върху създаването на заетост за малките и семейните предприятия;
- Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство;
- Инвестиране в образование, повишаване на квалификацията и обмен на студенти (ако е приложимо);
- Осигуряване на здравно обслужване и социална грижа, отговарящи на нуждите на населението;
- Прилагане на САФ и превръщането му в устойчива управленска практика в областните и общински администрации;
- Трансгранични проекти в областта на споделените здравни услуги;
- Разширяване на възможностите по програмите за транснационално сътрудничество. Използване принципа на „тематичната концентрация“.